

Gençlik Sorunlarının Kaynakları ve Bu Sorunların Çözümünde Alınabilecek Eğitsel Önlemler

S. Savaş BÜYÜKKARAGÖZ(*)

Gençlik; çocukluk döneminin bitimi olan ön ergenlik dönemlerini de içine alan, ülkemizde 12-24 yaş grubundaki kesimi kapsamaktadır. (6,10) Bu kesim yaş gruplarına göre 3 dönemde incelenmektedir:

1. Ergenlik öncesi dönem (9-12),
2. Ergenliğin ilk dönemi (12-17 yaş kızlar; 17 yaş erkekler),
3. Ergenliğin son dönemi (17-24 yaş, her iki cins için geçerlidir).

Gençlik çağ nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı, son yıllarda sabitleşme eğilimi göstermektedir. 12-24 yaş grubunun toplam nüfus içindeki oranı 1965 yılında % 24,1; 1978 yılında % 28,2; 1982 yılında % 27,5; 1983 yılında % 27,6 olarak tahmin edilmektedir(4). 1980 yılı nüfus sayımına göre, 12-24 yaş grubunda bulunan toplam genç nüfusun % 80,1'ini okul dışı gençlik oluşturmaktadır. 12-24 yaş grubunda yer alan 11 milyon gencin 2,5 milyonu, öğrenimlerine devam etmektedirler(8). Okuyan gençlerimizin % 68'i erkek, % 32 si kızdır. Okul dışında bulunan 9 milyona yakın gencimizin % 35'i maalesef okuma yazma bilmemektedir(3).

Yukarıda, sayısal durumlarını belirtmeye çalıştığımız gençlerimizin okuma çağında bulunanları, genellikle orta ve yükseköğretime devam etmektedirler.

Türk Gençliği'nin bugün biriken pekçok sorunu vardır. Okul dışı gençliğin her yıl katlayarak artan sorunları yanında

---

(*) S.Ü. İlahiyat Fakültesi Öğretim Görevlisi

ortaöğretim gençliği, buldukları yörelerde aile ekonomisine bağlı olarak öğrenimlerine devam ederlerken; bunların, sağlık, beslenme, barınma ve psiko-sosyal sorunları, yükseköğretim gençliğinin sorunları kadar geniş boyutlu değildir.

Asıl sorun, gencin yükseköğrenim için bulunduğu yöreden, aile ocağından ayrılışı ile birlikte gelişmektedir. Genç, okumak için geldiği kentin yabancısıdır. Barınma, beslenme, bakım, sağlık ve ulaşım sorunlarıyla karşı karşıyadır. Umut, istek ve heyecanla başlayan, yükseköğrenimin yarattığı ekonomik ve psikolojik güçlükler, giderek bunalımlara yol açmaktadır.

Ülkemizin farklı coğrafyasından, folkloründen, ikliminden birer örnek gibi büyük kentlere gelen bu gençlik; ırmakların kendi yataklarını akarken bulması gibi; yollarını, yataklarını, yetişkinlerin pek fazla bir yardımı olmadan adeta el yordamıyla bulmaktadırlar. Tesadüfler, gençlerimizin hayatında çok fazla etkili olmaktadır. Halbuki gençlerin memleket köşelerinden taşıyıp getirdiği bu temiz benliğe gizlenen tarih ve folklor bile hepimizi, ayrı ayrı üstlerinde durmaya yöneltmelidir (2).

Genel bir değerlendirme yapıldığında, Türk gençliğinin eğitim, istihdam, beslenme, boş zamanlarını değerlendirme, sportif ve kültürel hizmet ve etkinlikler, ruh ve beden sağlığını geliştirme, sosyal güvenlik, eğlenme ve dinlenme gibi temel gereksinim ve sorunlar (9) yanında, özellikle okul dışı gençlerin de sorunları bulunmaktadır. Bu kesimin, istihdam, eğitim, sağlık, çalışma koşullarının düzeltilmesi vb. konulardaki sorunları, 1984 yılında da katlanarak devam etmektedir (5).

Gençliğimizi tümüyle ilgilendiren öteki sorunları da şöyle belirtmek olasıdır :

I) Eğitim sistemimiz, gençlerimizi hayata ve geleceğe hazırlamada, onların uygun bir meslek seçmelerinde yeterli olmamakta, onları Üniversite kapıları önüne yığmaya devam etmektedir (1985 yılında bu sayı, 481.000 dir) .

II) İşsizlik, toplumun ve gençliğin en önemli sorunu olup, iş arayanlar listesine her yıl 400.000 genç eklenmektedir.

III) Köyden kente göç sonucu, sağlığa elverişli konut ihtiyacı ile karşı karşıya kalan gençlerin buldukları çevreye uyum sorunları ortaya çıkmaktadır.

IV) Kültür ve sanat kurumları, spor tesisleri, gençlerimizin yeterince yararlanacağı sayıda ve düzeyde değildir.

V) Sakat gençlerimizin eğitim, rehabilitasyon ve iş olanakları kıttır. Hüküm giymiş gençlerin cezalarını çekip cezaevinden çıktıktan sonra iş bulmaları devamlı zorlaşmaktadır.

VI) Ortaöğretim çağındaki gençlerimizin sorunları hakkında yapılan araştırmalarda, öğretmenlerle ilişkilerin ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Sınavlara nasıl hazırlanacaklarını bilememe ve başarılı olamama, fiziki görünüşlerinden dolayı çeşitli kompleksler geliştirme, karşı cinsle ilişkiler, sağlık, okul ve gelecekle ilgili sorunlar, dini inançlar, törel gelişim bozuklukları ve benzeri de ortaöğretim gençliğini rahatsız eden öteki sorunlar arasında yer almaktadır (3).

Bir ülkede eğitim, sağlık, sosyal güvenlik, istihdam, barınma beslenme ve kültür etkinliklerindeki gelişmelerin, gençlik sorunlarını doğrudan etkilemesi kaçınılmaz olmaktadır.

Şu bir gerçektir ki özlemlerine karşılık bulamadığı, sorunlarının çözümü hakkında kendisine sorumluluk verilmediği sürece gençler, ailesinden ve içinde yaşadıkları toplumdan giderek uzaklaşmaya başlayacaklardır.

Yukarıda ifade etmeye çalıştığımız sorunlar yanında gençlik sorunlarının çözümleri konusunda devletin almakta olduğu önlemler de vardır. Ancak bu önlemler ve gençliğe götürülen hizmetler, dağınık bir şekilde çeşitli kurumların çabalarıyla sürdürülmekte, gerekli koordinasyon sağlanamamaktadır.

Gençlik sorunları konusunda Devletimizin aldığı önlemleri 1985 yılı programı şu şekilde açıklamaktadır (5) :

1. Okul dışı gençlik için, 2926 sayılı «Tarımda Kendi Adına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu» uyarınca, 22 yaşını dolduran gençler zorunlu, 18 yaşını dolduranlar ise isteğe bağlı olarak sigorta kapsamına alınmaktadırlar. Bu gençlerden 12-24 yaş grubunda olup, tarım, avcılık, ormancılık ve balıkçılık gibi etkinliklerle geçinen gençlerin % 35,2'si, Bağ-Kur aracılığı ile sigorta kapsamına alınmıştır.

2. 1984 yılında yükseköğretim gençliğine ödenen kredi miktarı 4600 TL'ye çıkarılmış; 61.372 öğrencinin % 99,2'sine 1984 yılında yeniden kredi verilmiştir. Yurt-Kur'un yatak kapasitesi 47.007'ye yükseltilmiş, halen yeni yurtlar da açılmaktadır.

D.P.T 1985 yılı programında aşağıdaki önlemlerin alınacağını belirtmektedir (5).

a) Uluslararası Gençliğin ve Türk Gençliği'nin katılacağı gönüllü çalışma kampları kurulacaktır.

b) Gençlik sorunlarının saptanması için araştırmalar devam edecektir.

c) Yeni yurtların yapımı hızlandırılacaktır.

d) Gençlik merkezlerinin teşkilatlandırılması yaygınlaştırılacaktır.

e) Çıracılık, kalfalık, iş ve sosyal güvenlik konularında yeni yasal düzenlemeler yapılacaktır.

f) Ortaöğretimde rehberlik ve danışmanlık hizmetleriyle, yükseköğretim mediko-sosyal hizmetleri yaygınlaştırılacaktır.

g) Gençlerin uyuşturucu, alkol vb. kötü alışkanlıklar kazanmamaları için eğitim ve kontrol olanakları seferber edilecektir.

Sonuç olarak şunu belirtebiliriz ki Devletimizin almayı kararlaştırdığı önlemler yanında aşağıdaki önerilerimizin de gerçekleştirilmesi gereklidir:

Öneriler :

1) Kırsal kesimdeki gençlerimizin eğitim ve meslek edilmeleri konularına gereken önem verilmeli, bunun için de orta-öğretim sistemimiz zorunlu yöneltme esasına göre yeniden düzenlenmeli; öğrenciler ilgi ve yeteneklerine göre, iş ve mesleğe, üst öğrenim programlarına yönlendirilmelidir.

2) Sakat gençlerimizin eğitim ve rehabilitasyonu ile mahkûm olup affedilmiş gençlerimizin işsizlik sorunlarına yeterince eğilinmelidir.

3) Gençlerin boş zamanlarını en iyi şekilde değerlendirebilecekleri şekilde onlar, sanat'a, spora, çeşitli kültürel etkinliklere yönlendirilmelidir.

4) Öğrencilerin ucuz kitap temin etmeleri konusuna önemle eğilinmelidir.

5) Gençlerimizi, hertürlü kötü alışkanlıklardan korumak için, sosyal çevrenin de düzenlenmesi gereklidir Bunun için «Gençlik Yılı'nda» «Gençliği Koruma Kanunu» adı altında yeni bir yasa çıkartılmalıdır.

6) Gençliğin, sağlam törel değerler kazanmaları konusunda, öğretim programları yeni bir anlayışla gözden geçirilmelidir.

KAYNAKLAR

1. Armaner, Neda. **Din Psikolojisine Giriş**. Ankara : Ayyıldız Matbaası, 1980, ss. 91-100.
2. Arık, Remzi Oğuz. **İdeal ve İdeoloji**. İstanbul: Milli Eğitim Basımsevi, 1969, ss. 161-166
3. Baymur, Feriha **Lise ve Dengi Okullara Devam Eden Öğrencilerin Problemleri**. Ankara: M.E.B. Test ve Araştırma Bürosu, 1961
4. D.P.T. IV. Beş Yıllık Kalkınma Planı 1983 Yılı Programı. Yayın No: 1886. Ankara : 1983. s. 361
5. D.P.T. V Beş Yıllık Kalkınma Planı. 1985 Yılı Programı. 30 Ekim 1984 tarih ve 1856 mükerrer sayılı Resmi Gazete.
6. D.P.T. Yüksek Öğretim Gençliği. Yayın No : 821 SPD. 342, Ankara 1982. ss. 2-5
7. Ege, Rıdvan. 12.1.1985 tarihli Radyo Programı. «Gençlik» konulu konuşma.
8. Ekşi, Aysel «1967-1968 Yılı Mediko-Sosyal Merkezi Psikolojik Danışma Bölümü Çalışması İle İlgili Rapor» 1968 Öğrenci Hareketleri. Ankara : A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları No : 7, 1969
9. Karayegen, Özgen. «Gençlik Haftası» Gençlik ve Spor Bakanlığı Dergisi Ankara : 1982 s. 22
10. Tezcan, Mahmut. **Boş Zamanlar Sosyolojisi**. Ankara : Doğan Matbaası, 1977. s. 164